

L'ase jove

(ALDC, VI, 1382. L'ase jove)

Polli (s. XIII) és el nom més estès per a designar l'ase jove' (cf. cast. *pollino*, fr. *poulain*); prové del llat. PŪLLĪNUS (der. dim. de PŪLLUS 'cria de qualsevol animal; pollet'), adjectiu que significava 'pertanyent a un animal jove' i que va evolucionar a substantiu com a 'petit de les aus' i 'petit dels equins'; var. *pollí de burra* 60, *pollinet* 97, 114, 133, 159, dim.; *pollino* 94, 100, 132, 134, 137-139, 145, 159, aragonesitzant; *pollard* 86, 105 (var. *pollardo* 98), der. de *poll* (< PŪLLUS 'petit d'un animal') més el suf. augmentatiu *-ard* (< germ. HART), referit a un aset de certa edat ("d'un any cap amunt" 105, "de dos anys" 98); un possible der. de PŪLLUS, *PŪLLĪTRU, és l'origen de *poltro* 17.

Burric 78 és un manlleu al cast. *borrico*, que va passar al logudorès i sassarès *burriccu* i d'aquí a l'alg. *burrico* 85 (Corbera, 2000: 159); var. *burriquet* (Escrig, 1851), *burriquet jove* 12 i *burricot* 6, 7, 13, 14, amb el suf. dim. *-et* (< -ITTU) i *-ot* (< -OTTU), respectivament; *burrutxo* 165 (var. dim. *burrutxet* 162, 165, 166, *burritxet* 161, encreuat amb *burriquet*), del cast. de Múrcia i Cuenca *burrucho*, amb el suf. despectiu *-ucho* (cf. *ALeCMan*, mapa 673); *minutxet* 161 deu tenir per base *minut*, var. de *menut*, modificat sota el model de *burrutxet/burritxet*. Per als comentaris als mots que segueixen, veg. mapa 857.

Burro 10, 47, 157 té var. sintagmàtiques com *burro jove* 63 (*burro txove* 163, forma apitxada), *burro de llet* 12, i la diminutiva *burret*.

Ruc coneix els der. *ruquet* 59, 65, 66, 68, 80, 91, 125, 133, 146, 147, 154, 169, 171, 174, 178, 179, 181-185, dim.; *rucall* 15, amb el suf. dim. *-all* (< -ACULU), com *perdigall*; *rucardo* 149, 150, 152, 153, var. dim. *rucardet* 144 (per al suf. veg. més amunt *pollard*).

Molendo 85 és una extensió del nom genèric, pres del sard, com *burrico*.

Altres mots porten la traça d'un dim.: *asenet* 84, de *ase* (< ASĪNUS; notem la *-n* etimològica) amb el suf. *-et*; *mulat* 18, der. de *mul* (< MŪLUS) amb el suf. *-at* (< -ATTU), i el duplicat *mulatet* 166; *lletó* 'animal de llet' 31, 43, der. de *llet* (< LACTE) amb el suf. *-ó* (< -ONE), com el castellanitzant *mamon* 140, pres del cast., igual que *ltxal* 143, 163; *sagalet* 145, dim. de *sagal*, manlleu al cast., on és d'origen àrab: es compara l'ase jove amb el noi adolescent.

En la distribució areal, *pollí* ocupa tot el Principat, amb punts de *ruc*, que campa pel bal. i el val., on conviu amb *burret* i, en algunes poblacions del val. central, amb la particularitat de *burrutxo* procedent de l'adstrat de Múrcia i Cuenca. Diacrònicament, *pollí* ocupava també el val. (Sanelo, 1802; Escrig, 1851), del qual queden supervivents a les poblacions 159, 160 i 184.

Són mots normatius *pollí*, des del *DOrt*, 1917; *asenet* i *burret*, des del *DIEC*₁, 1995.

